

noj baštini. Naime, premda je pisac djela živio i djelovao izvan Slovenije, djelo je sačinjavano u Sloveniji i djelo je kritički izdao Slovenac. Knjigu bi trebali čitati svi koji se bave ekumenskom teologijom, kontroverzistikom, protestantizmom i poviješću teologije.

Adalbert Rebić

Karl Lehmann, JESUS CHRISTUS IST AUFERSTANDEN. MEDITATIONEN. HERDER VERLAG, FREIBURG I. Br. 1975. str. 92

Na temelju jasnih teoloških saznanja i inspiriran dubokom vjerom razmatra poznati teolog iz Freiburga Karl Lehmann o mucu, križu i uskrsnuću Isusa Krista. To je zapravo zbirka razmatranja koja je autor održao u raznim zgodama o toj temi.

Autor pokušava prenijeti u stil razmatranja sve što se o križu, mucu, smrti i uskrsnuću Isusa Krista dade reći na temelju ozbiljne egzegeze i sistemske teologije. Tako pokušava premostiti jaz koji nekako još uvijek postoji između teologije i pobožnosti. A ipak ne može biti plodne meditacije, ako se ne spoje teološka znanost s proživljenom vjerom.

Premda su razmatranja održavana u raznim prilikama pa i u raznim oblicima (kao razmatranje, kao propovijed, kao predavanje), u ovoj su knjižici skupljena zajedno i kruže oko središnje misli križa i uskrsnuća. Četiri razmatranja dosad još nisu nigdje objelodanjena; ostala su već bila objelodanjena u časopisima. Autor je razmatranja za objelodanjenje u knjizi nešto preradio.

Ima svega 5 razmatranja, i to razmatranje o 1) Muci i križu, 2) o Bogu u trpljenju, 3) o uskrsnuću, 4) o izrazu *Treci dan uskrsnu* od mrtvih, i 5) o ukazanjima Uskrsloga. Autor govoreći o tako gorućim temama suvremene teologije poseže za suvremenom egzegezom koju smještava u okvire tradicije i sistemske teologije te triježno, solidno i odvažno pruža gradivo za razmatranje.

Adalbert Rebić

Ferdinand Stipe Čavar, OFMConv., GIORGIO BENIGNO SALVIATI, OFMConv., (JURAJ DRAGIŠIĆ, c. 1444–1520). PROFILIO BIO-BIBLIOGRAFICO. Izvod iz doktorske disertacije, stranica 89. Pontificia facultas theologiae Sti Bonaventurae, Roma 1977.

Ferdinand Stipe Čavar, član je Provincije hrvatskih franjevača konventualaca (sada provincijal). Studirao je teološke znanosti na Teološkom fakultetu Sv. Bonaventure u Rimu i ondje postigao upravo radom o Jurju Dragišiću doktorat iz teoloških nauka.

Giorgio Benigno Salviati je u svoje vrijeme bio uvaženi teolog, filozof i humanista; bio je dostojni predstavnik franjevačkog reda na kraju petnaestog i na početku šesnaestog stoljeća. Po porijeklu bio je Hrvat iz Bosne („croato di

origine“) te mu je pravo ime zapravo Juraj Dragišić. Kao mladić morao je pred Turcima pobjeći u susjednu Italiju u kojoj je našao novu domovinu. Bio je veoma dinamičan. Upleo se u aktivno mnogih kulturnih, političkih i crkvenih zbivanja te se u njemu vjerno odražava vrijeme u kojem je živio. Odatle nikakvo čudo što se u novije vrijeme mnogi povjesničari i teolozi zanimaju za tu tako značajnu osobu.

Ovim radom pisac je želio doprinijeti boljem poznavanju Jurja Dragišića.

Juraj Dragišić rođen je god. 1444. u Bosni Srebrenoj, i to upravo u mjestu Srebrenici po kojem je i Bosna dobila drugi naziv Srebrena (lat. *Argentina*). Taj drugi naziv Bosne Dragišić rado spominje u svojim djelima. U Srebrenici je ušao u franjevački red i tu započeo svoje studije. U proljeće 1463. godine Muhamet II zauzima Bosnu sve do Jajca. Zarobi i samog kralja Stjepana Tomaševića u dobro utvrđenom gradu Ključu. Te godine i naš Juraj Dragišić bio je zarobljen ali pobježe iz ruku divljih Turaka (sam piše u svom djelu *De natura angelica* ovako: „Equidem *Argentina* totoque *Illirico* a *Turcis* occupato, puer admodum e manibus sevissimorum hostium ereptus, satis tenera aetate ad Italiam delatus sum“). U Italiji je našao novu domovinu i ondje nastavio svoje studije koje je prosljeđio i po drugim evropskim gradovima Firenze, Bologna, Pavia, Padova, Urbino, Ferrara, Parigi, Oxford i Rim. Bio je tada običaj da su nadareni ljudi obilazili najglasovitija evropska sveučilišta i „skupljali“ znanje. Tako je i Dragišić po najglasovitijim sveučilištima Evrope stekao temeljitu teološku izobrazbu. Pošto je svršio studije postao je profesorom i tu službu vršio na raznim franjevačkim učilištima u Urbino, Firenze i Pisa. U svojem je redu vršio razne službe. Svoju je profesorsku službu započeo u franjevačkom samostanu u Urbino. Tamo je počeo pisati i izdavati teološke i filozofske spise. Uskoro se proslavio i otvorio si tako put u druga glasovita sveučilišta kao ono u Rimu i Firenzama. U svojem je profesorskom radu i u svojim spisima upotrebljavao skolastičku metodu i to osobito onu koju su obogatili Sv. Bonaventura i Skot. Njegova djela pokazuju široku filozofsku i teološku naobrazbu koju je Dragišić stekao kroz studij na raznim evropskim sveučilištima. Bio je skotist ali je nastupao kao pomiritelj i s drugim protivnim strujama i školama. Nastupio je kao pomiritelj između tomista i skotista. Bio je kao teolog, filozof i kao humanista izvrstan poznavalac svojeg vremena. Bio je široka duha i široke kulture. Sa svima je bio spreman razgovarati, raspravljati i drugovati. Nastupio je kao branitelj mnogih napadnutih i osuđenih teologa u ono vrijeme. Branio je njemačkog humanistu Reuchlina (*Defensio Ioannis Reuchlin, Coloniae Agrippinae 1517*), koji se usprotivio crkvenim i državnim vlastima koje su odlučile spaliti sve židovske knjige. Branio je Savanarolu godine 1497. (*Propheticae solutiones, Florentinae*